

Їхні подвиги відзначено орденами. Посмертно...

Указом Президента України від 27 листопада 2014 р. кулеметник резервного батальйону спеціального призначення «Донбас» військової частини Північного оперативнотериторіального об'єднання Національної гвардії України солдат резерву Віталій Костюк нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Ми продовжуємо розповідати про працівників міліції та військовослужбовців Національної гвардії України, які поклали життя під час антитерористичної операції на теренах Донбасу й посмертно відзначені державними нагородами.

Завдяки звичаю нинішньої війни на сході України, особливо характерному для добровольчих батальйонів – використовувати замість справжніх імен та прізвищ псевдоніми-позивні – інколи дуже яскраво відображаються особисті риси того чи іншого бійця. Адже позивні, як колись прізвиська в запорізьких козаків, часто «народжувалися» у колективі підрозділу самі собою – наприклад, як дружній жарт чи як ознака поваги.

38-річного Віталія Валерійовича Костюка однополчани з резервного батальйону НГУ «Донбас» знали за позивним «Улибка» – саме так, російською мовою, якою, втім, розмовляли в підрозділі частіше, ніж українською, немов би навмисне пропаганді «північного сусіда», яка досі аж захлинається, намагаючись довести, нібито братовбивчий конфлікт на Донбасі спалахнув саме через «утиски російськомовного населення». Але, звісно ж, насправді в багатонаціональному колективі резервістів під час його формування у травні – червні 2014 року не переймалися ані «мовним питанням», ані місцем народження, ані національною чи релігійною приналежністю бійців. Головним для добровольців було прагнення захищати свою країну від виру кримінального свавілля прихильників «руського миру», яких спочатку приховано, а згодом і відкрито підтримували війська російських Збройних сил...

Отже, він мав позивний «Улибка» – дуже влучний, насамперед, тому, що з обличчя цього чоловіка рідко сходила чарівна,

трохи сумна усмішка. «Він справді був дуже позитивний – просто якось умів усміхатися так, що й самому хотілося усміхнутися... А ще він був справжнім патріотом і справжнім чоловіком...», – згадувала про Віталія одна із його бойових товаришів, нині сержант Збройних сил Людмила Калініна. А журналістка Юліана Перескоцька так описувала раптову зустріч із земляком на базі «Донбасу»:

« – То ви з Теробвлі?»

– Родом звідти, уже там не живу, але пам'ятаю добре. Ось нещодавно, перед вступом до батальйону, був у Теробвлі.

Починаємо згадувати рідні вулиці, людей, школу...

– А позивний у вас який?

– Улибка

Навіть не перепитую, чому – розумію, що від людини стільки позитиву і енергії, що дух перехоплює...».

Саме Улибці – Віталію Костюку – судилося першим зі складу батальйону «Донбас» загинути 19 серпня 2014 року, під час другого штурму міста Іловайська, що на Донеччині. Як згадували побратими, солдат резерву Костюк під час зачистки міста рухався попереду підрозділу і, потрапивши під обстріл, встигнув вогнем із свого кулемета прикрити своїх товаришів, але сам не вберігся...

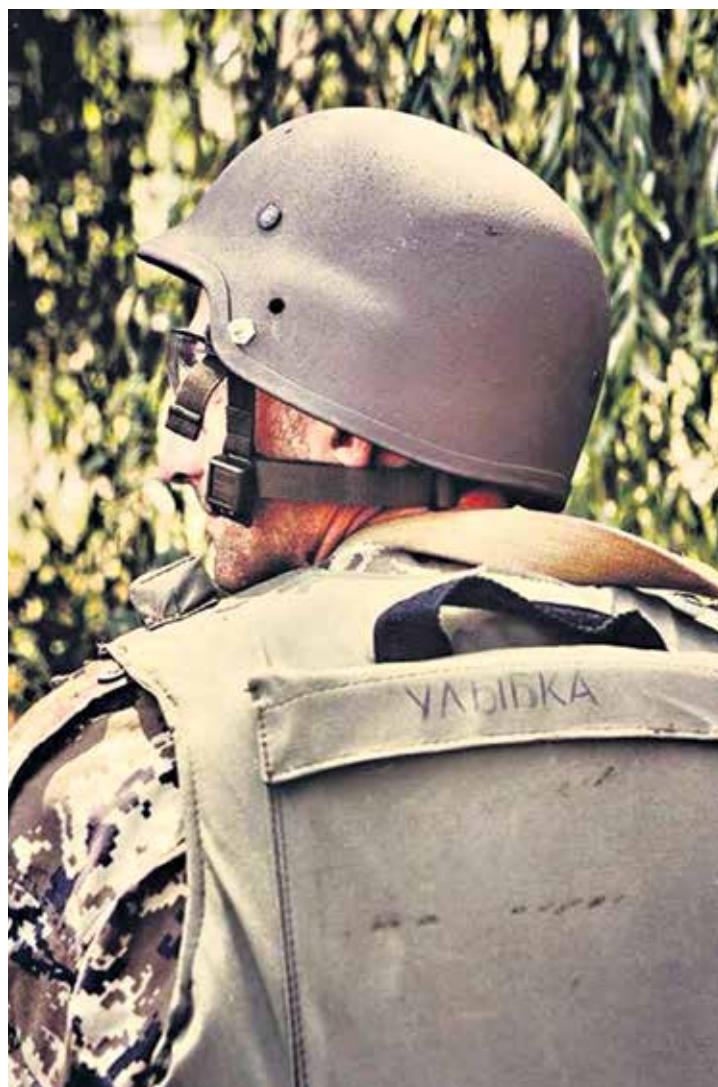
Україна тоді лише починала звикати до трагічних повідомлень про загибель своїх захисників і інформація, яку опублікував у «Фейсбуці» радник міністра внутрішніх справ Антон Геращенко разом із зробленим лише

за кілька днів до того фото полеглого бійця, одразу ж «розлетілися» в Інтернеті та електронних ЗМІ. На цьому фото майже не видно обличчя Віталія Валерійовича, проте на бронезилеті добре читається мітка з його позивним...

На жаль, у деталях його біографії одразу ж виникло чимало плутанини, адже життєвий шлях Віталія Костюка був справді складним, він пройшов різними місцевостями України і навіть за її межами, проте спілкування із двоюрідною сестрою герою, Наталією Валентинівною Березяк, допомогло розібратися у хитро-

сплетіннях долі Віталія, який всюди, де не жив би – залишив по собі добрий слід і світлу пам'ять.

Він народився на Тернопільщині, у селі Нова Могильниця Тербовлянського району, а пішов до школи в одному з населених пунктів уздовж Байкало-Амурської залізничної магістралі, на будівництві якої тоді працювали його батьки. Його мати тяжко захворіла і невдовзі після повернення в Україну померла, батько залишився на БАМі, де одружився вдруге і згодом переїхав до російського міста Новгород. А Віталій зростав у родині його тітки, у селі Дзєндзелівці Маньківського

району Черкащини, закінчив вісім класів середньої школи, вступив до Тернопільського вищого професійного училища. 1993 року, здобувши спеціальність зварювальника, невдовзі був призваний на строкову військову службу, яку проходив у частині Збройних сил України, дислокованій у місті Феодосії Автономної Республіки Крим.

Після звільнення у запас спочатку спробував зайнятися підприємництвом, відкривши кіоск у рідному селі – проте, за словами Наталії Валентинівни, бізнес «не пішов», бо Віталій мав дуже добру душу: занадто багатьом однопольцям він відпустив товари у кредит, і зрештою зав'язнув у боргах. Згодом працював будівельником в Одесі та Києві, а потім – вирішив податися на заробітки за кордон. У Москві його творча натура й золоті руки швидко знайшли застосування – він став майстром із виготовлення та встановлення меблів. Заробляв чимало, проте щиро насолоджувався не стільки заробленими грошима, скільки процесом праці, під час якої мав змогу створювати не просто шафи та кухні – справжні шедеври, фото яких він із гордістю демонстрував сестрі. Здавалося, у столиці Росії він знайшов своє щастя: офіційне працевлаштування, пристойне житло, нарешті – дівчина-москвичка, з якою у нього зав'язалися романтичні стосунки і на настирливі прохання якої він почав оформляти документи на отримання російського громадянства...

«козаків», «ополченців» і «зелених чоловічків» (приналежність яких до Збройних сил Росії кремлівський володар насмілювався визнати лише наступного року). Віталій не приховував свого обурення і не розділяв утвореної пропагандою атмосфери ейфорії серед московських колег, знайомих та своєї дівчини, що стало причиною для конфліктів. А остаточно чашу його терпіння переповнила бійка з сусідами, які кулаками намагалися довести українцю: «Крим наш!...».

Він кинув усе й приїхав до Києва – влаштувавшись тут на меблеву фабрику і орендувавши квартиру, став звертатися до різних добровольчих підрозділів, зрештою зупинивши свій вибір на резервному батальйоні спецпризначення Національної гвардії України «Донбас». Саме заради оформлення на службу до військового резерву НГУ він востаннє їздив на рідну Тернопільщину – щоб відновити загублений під час своїх мандрів світом військовий квиток.

Невичерпний оптиміст, людина веселої вдачі, у районі АТО він із гумором долав труднощі похідного життя і напругу боїв. Після його загибелі один із побратимів опублікував на «Ютубі» коротке відео, на якому, почувши жартівливе запитання про кількість російсько-

мовних малюків, яких він з'їв як справжній «фашист-бандерівець», Улибка сміється, а потім, серйознішим тоном і російською мовою відповідає: «Ты знаешь, в Попасной к нам много маленьких детей приводили...», і додає, знов із сміхом: «Но у меня не было с собой столовых приборов...».

За рішенням рідних 22 серпня Віталія з військовими почестями поховали на Черкащині, на сільському кладовищі, поруч із могилою двоюрідного брата, який помер дев'ятьма роками раніше. У Дзєндзелівці героя разом із членами родини та однополчанами проводжали у останню путь всім селом, на вулицях якого вперше лунало: «Герої не вмирають!». Сумували за полеглим і на Тернопільщині... Родичі приховували від його 88-річної бабусі, Ярослави Антонівни, що Віталій збирається йти на війну, але змушені були повідомити їй про його смерть. Біль втрати підкосила здоров'я літньої жінки – наприкінці 2014 року вона також відійшла у вічність...

Днями на будівлі Дзєндзелівської загальноосвітньої школи, де колись навчався Віталій Костюк, в пам'ять про нього було урочисто відкрито меморіальну дошку, на якій він сяє життєрадісною усмішкою – як завжди...

Підготував

Сергій КОВАЛЕНКО, «З».